OFFERTE
ONTWIKKELEN PARTICIPATIETRAJECT VOOR DE MODERNISERING VAN DE VOLKSTUINPARKEN

Tertium

OFFERTE ONTWIKKELEN PARTICIPATIETRAJECT VOOR DE MODERNISERING VOLKSTUINPARKEN

ACHTERGROND

Het college van B&W heeft beleid ontwikkeld om de toegankelijkheid van de 41 volkstuinparken van de stad te vergroten. Dit betekent meer openbare wandel- en fietsroutes door de parken, nieuwe recreatieve functies voor de buurt en een gevarieerder aanbod in het type tuinen. Daarnaast blijven delen van de volktuinparken in gebruik als afgesloten verblijfsrecreatieve tuin. Het is de bedoeling dat de veranderingen geleidelijk plaatsvinden, door gebruik te maken van de jaarlijkse wisseling van huurders (3-5%).

De gemeente wil deze transitie vormgeven in nauwe samenwerking met de besturen van de Volkstuinparken, de Bond van Volkstuinen en de buurt. De generieke huurovereenkomst, de groenvisie, de omgevingsvisie en het omgevingsplan liggen ten grondslag aan het participatietraject met tuinders. Dit mondt uit in een Plan van Aanpak per park, waarop door de omwonenden kan worden geparticipeerd.

UW VRAAG

Tertium is gevraagd een strategie en aanpak te ontwikkelen voor het participatietraject en de daarbij in te zetten middelen.

UITGANGSPUNTEN

Voordat wij concreet aangeven hoe wij deze opdracht willen aanpakken, beschrijven we kort de uitgangspunten van waaruit wij werken.

(1) Het project staat centraal

Tertium denkt graag vanuit het project. Voor ons is de centrale vraag: Wat heeft het project 'Volkstuinen nieuwe stijl' nodig om een succes te worden? Daaruit volgen de andere vragen:

- Wie zijn nodig om de "Volkstuinen nieuwe stijl" tot een succes te maken?
- Wat kunnen zij aan het project bijdragen?
- Onder welke voorwaarden zijn zij bereid dat te doen?
- Op welke manier kan het project aan deze voorwaarden tegemoetkomen?

(2) Een journalistieke aanpak

Een tweede kenmerk van onze aanpak is dat we graag in een zo vroeg mogelijk stadium – al tijdens het maken van een plan van aanpak - beginnen met het actief benaderen van de verschillende doelgroepen. Wij doen dat vanuit een journalistieke houding (erop af stappen en de hoe/wat/waar/waarom-vragen stellen). Dit zorgt ervoor dat het participatietraject wordt vormgegeven op een manier die aansluit bij de wensen en opvattingen van de doelgroep. Een onbevooroordeelde, vragende houding maakt het daarnaast mogelijk om ook lastige gesprekken te voeren met groepen waar potentiële weerstand tegen het project zit.

(3) Van breed naar concreet

Wij werken van breed naar smal. Onze participatietrajecten beginnen met een brede uitvraag onder de doelgroep (bv "Wat betekent uw volkstuin voor u?") Gedurende het traject spitsen we de dialoog steeds meer toe op een aantal concrete dilemma's of discussiepunten. Daarbij ligt onze kracht in het verwoorden van een breed palet aan visies, in begrijpelijke teksten waarin de betrokkenen zich kunnen herkennen. Het liefst werken wij toe naar een helder en transparant einddocument waarin de opbrengsten van het participatietraject zijn verwoord op een manier waarin de deelnemers hun inbreng kunnen herkennen.

REFERENTIEPROJECTEN

- **Participatietraject Verdi-gebied (Gemeente Amsterdam)**: uitbreiding van de Zuidas naar het westen. Onderdelen van het traject: omgevingsdocumentaire, online dilemma-testen, bijeenkomsten met omgeving en Zuidas-ondernemers, strategisch advies over beloftedocument.
- **Participatietraject Vechtdijken (Waterschap AGV/Waternet)**: dijkverzwaring tussen Weesp en Nigtevecht. Onderdelen van het traject: RAP-methode, interviews en keukentafelgesprekken, bijeenkomsten, strategisch advies, afsluiten van een omgevingsconvenant.
- **Participatietraject Toekomst van Weesp (Gemeente Weesp)**: participatietraject rondom beslissing ambtelijke samenwerking/fusie met Amsterdam of Gooise Meren. Onderdelen: interviews, 21 bijeenkomsten, online enquête, vorming Topteam, strategisch advies en opstellen rapport De Toekomst van Weesp.

ONZE VISIE OP DEZE OPDRACHT

Onderwerpen van het participatietraject

In het project "Volkstuinen nieuwe stijl" krijgt elk Volkstuinpark van de gemeente een specifiek pakket van eisen, met daarin de ruimtelijke maatregelen die op dat park moeten plaatsvinden. De inhoud van dit pakket van eisen staat niet open voor participatie. Wel hebben de Volkstuinparken invloed op de manier waarop aan deze eisen vorm wordt gegeven. Het betekent dat per Volkstuinpark geparticipeerd kan worden op 3 onderwerpen of vraagstukken:

1- De stip op de horizon: Wat voor Volkstuinpark zijn we in 2030?
2- Concrete maatregelen/ ideeën/ afspraken die voortvloeien uit de beleidsdoelen van de gemeente en het pakket van eisen (de 6 ruimtelijke principes zoals omschreven in de uitvoeringsstrategie)
3- De nieuwe rol die het Volkstuinpark kan vervullen voor de buurt.

Onderwerpen 1 en 2 vragen om een participatietraject waarin de bestuurders en gebruikers van de Volkstuinparken hun wensen, zorgen en ideeën kunnen geven. Zij participeren ten opzichte van het beleid van de gemeente, die onder meer verantwoordelijk is voor de generieke huurovereenkomst, de groenvisie, de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Onderwerp 3 vraagt om betrokkenheid van omwonenden van het park. Dit volgt in een tweede fase van het participatietraject.

Plan van Aanpak als einddocument

Per Volkstuinpark leidt een participatietraject over onderwerpen (1) en (2) tot een Plan van Aanpak. De Uitvoeringsstrategie Volkstuinparken bevat hiervoor een schematische opzet (in Bijlage 2), waarin schematisch staat weergegeven wat de gemeente verwacht van de inbreng van de Volkstuinverenigingen/verenigingsafdelingen. Wij werken in onze participatietrajecten graag toe naar een helder en transparant einddocument. Dit schema biedt daarvoor de juiste aanknopingspunten.

Onderdelen van de participatiestrategie

Bij het ontwikkelen van de participatiestrategie moet in elk geval gewerkt worden aan:

1. De vorm en presentatie van het pakket van eisen dat de gemeente per park opstelt.
2. Een helder format dat door de Volkstuinparken ingevuld kan worden bij het doen van de 'nulmeting' en de 'inventarisatie' van de mogelijkheden (onderwerpen 1 en 2 van het Plan van Aanpak)
3. Een heldere werkvorm waarmee de Volkstuinparken tot een concreet plan komen voor de afspraken, de uitvoering en het proces (onderwerpen 3, 4 en 5 van het Plan van Aanpak). Hierbij moet rekening worden gehouden met de onmogelijkheid om elk park individueel te begeleiden.

Wat wij daarnaast aan het participatietraject willen toevoegen, is aandacht voor de eigen identiteit, sfeer en het karakter van het betreffende Volkstuinpark. Zo kan het participatietraject recht doen aan de trots en betrokkenheid die tuinders voor hun park voelen. Dat betekent dat er in het participatietraject ruimte moet zijn voor onderwerpen als:

- De unieke kwaliteiten van het park
- De stip op de horizon (Wat voor park willen we zijn in 2030?)

- Opvattingen van de gebruikers, hun belangrijkste overwegingen, wensen en zorgen
- Erkenning van de zorgen die leven, en ruimte om samenhangende processen of onderwerpen te bespreken die buiten de directe scope van het participatie-onderwerp vallen

Het zou goed zijn als deze onderwerpen ook een plek kunnen krijgen in het Plan van Aanpak (of in de inleiding daarop). Er zijn verschillende manieren om in het participatietraject aandacht te vragen voor deze onderwerpen. Wij denken bijvoorbeeld aan een omgevingsdocumentaire waarin het eigen karakter van één specifieke Volkstuinpark naar voren komt (ten aanzien van de veranderingen). Deze film kan ook in de andere Volkstuinparken bekeken worden (tijdens bijeenkomsten of online) om het gesprek met de tuinders op gang te brengen. Daarnaast kan gedacht worden aan verschillende vormen van enquêtes of dilemma-testen die specifiek worden aangepast per Volkstuinpark.

Het ontwikkelen van de aanpak

Deze offerte geeft aan hoe wij samen met de gemeente, de Bond en verenigingsbesturen een participatieaanpak willen ontwikkelen die voldoet aan bovengenoemde kenmerken. Wij beschrijven op welke manier wij deze aanpak willen ontwikkelen zodat hij aansluit bij de praktijk waarin hij gebruikt gaat worden.

Wij denken dat het mogelijk is middelen te ontwikkelen waarmee de verenigingsbesturen in hoge mate zelf aan de slag kunnen om het Plan van Aanpak te maken in samenspraak met hun tuinders. Tijdens het ontwikkelen van de participatieaanpak zal ook duidelijk moeten worden hoeveel ondersteuning zij nodig denken te hebben tijdens de uitvoering van dit participatietraject. De gemeente zal in dit proces niet alleen faciliterend zijn, maar zeker ook sturend (namelijk in de controle op de uitvoer van het pakket van eisen).

STAPPENPLAN

Om tot een breed gedragen aanpak voor het participatietraject te komen, stellen wij de volgende stappen voor:

Stap 1: Voorbereiding + bijeenkomst met projectteam

- ⇨ Afspraken en inventarisatie van uitgangspunten

Stap 2: Interviews met een aantal mensen uit de verschillende doelgroepen

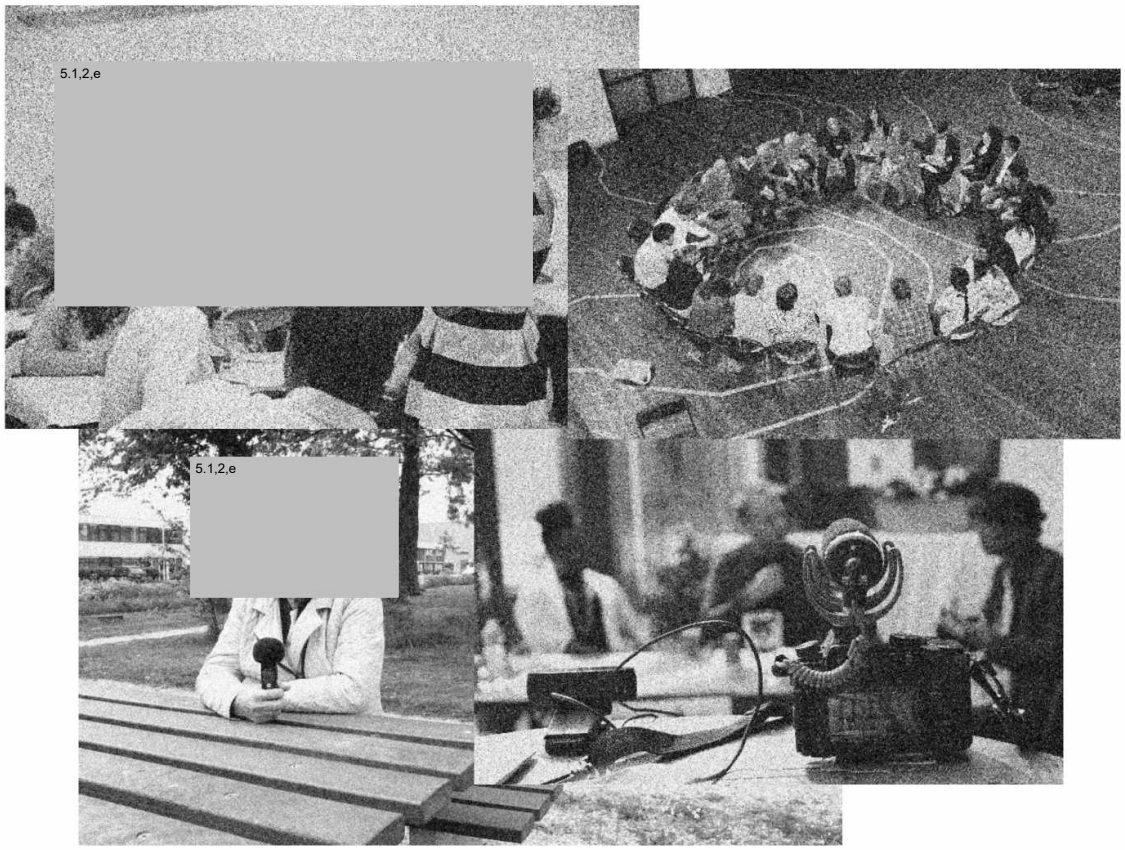
- ⇨ Krachtenveldanalyse (a)

Stap 3: Workshop participatie

- ⇨ Gezamenlijke strategie die uitrolbaar is naar alle volkstuinparken en die rekening houdt met mogelijke weerstand (b)
- ⇨ Inventarisatie van passende werkvormen (c)

Stap 4: Opleveren Participatieaanpak

- ⇨ Inclusief: Overzicht van geschikte participatiemiddelen (d)
- ⇨ Inclusief: Kalender (e)

Stap 1 – Voorbereiding + bijeenkomst met projectteam

Tertium bereidt een bijeenkomst met het projectteam voor, waarin onderstaande onderwerpen kort inleiden, toelichten en vervolgens bespreken:

(a) De gewenste uitkomsten van het participatietraject (inclusief de vraag in welk document de gemaakte afspraken 'landen');
(b) Reikwijdte begrip 'participatie' in dit project;
(c) De randvoorwaarden van het participatietraject (voor zover deze al bekend zijn);
(d) Eerste opzet krachtenveldanalyse/ lijst van te interviewen personen / vragen voor stap 2.

Wij zullen deze onderwerpen uiteraard voorbereiden. Dat doen we door informatie en aanknopingspunten uit de uitvoeringsstrategie te halen, input te gebruiken uit de twee Factor C sessies en een voorgesprek met de opdrachtgever. Aan het einde van de startvergadering hebben we een gemeenschappelijk beeld over (a), (b), (c) en (d).

Aan deze bijeenkomst zullen voor Tertium deelnemen: 5.1,2,e en 5.1,2,e 5.1,2,e 5.1,2,e

Stap 1a – overleg met de Bond
Het is belangrijk al in dit stadium een overleg in te plannen met de Bond voor Volkstuinders om de uitgangspunten voor het participatietraject (rollen, taakverdeling) te bespreken. De Bond vervult een spilfunctie en zal nauw bij de uitvoering van het participatietraject betrokken zijn. De Bond zal dan ook zo goed mogelijk worden betrokken bij het maken van het participatieplan en het inventariseren van wat daarvoor nodig is.

Stap 2: Interviews

Om een goede krachtenveldanalyse te kunnen maken, en alle partijen in een vroeg stadium te betrekken bij het opzetten van een participatietraject, stellen wij voor een selectie van de belangrijkste stakeholders te interviewen. Wij denken daarbij in eerste instantie aan:

- Het bestuur van de Bond voor Volkstuinders
- Bestuurders van verenigingsafdelingen (lid van de bond)
- Bestuurders van andere volkstuinverenigingen (geen lid van de bond)
- Een aantal sleutelfiguren die door bovengenoemde bestuurders aan ons wordt aangeraden (d.m.v. de vraag: wie zouden wij nog meer moeten spreken?)

In totaal voeren we 10 gesprekken. Onderwerpen:

- Algemene vragen (aan bestuurders van parken): Hoe zouden ze hun park beschrijven? Heeft het een bepaalde identiteit? Waar zijn ze tevreden over, en wat kan nog beter?
- Hoe kijken ze tegen de plannen voor "Volkstuinen nieuwe stijl"? Hoe denken ze dat hun achterban hiernaar kijkt?
- Wat zijn pijnpunten? Zien ze ook kansen?
- Onder welke voorwaarden willen ze meewerken aan de "Volkstuinen nieuwe stijl"?
- Hoe zien ze een participatietraject voor zich?
- Welke ondersteuning hebben zij hiervoor nodig?

We benaderen in dit stadium nog geen individuele tuinders, tenzij de bestuurders hen aanwijzen als sleutelfiguur. De reden hiervoor is dat de uitvoering van het participatietraject en het betrekken van de individuele tuinders in eerste instantie een rol is voor de besturen.

De interviews worden uitgevoerd en vastgelegd door 5.1,2,e en 5.1,2,e De uitkomsten van de interviews worden teruggekoppeld in een teamoverleg.

Stap 3: Workshop participatie

Op basis van Stap 1 en Stap 2 organiseert Tertium een workshop participatie. Afhankelijk van de uitkomsten van de gesprekken bepalen we in overleg met de gemeente wie hierbij aanwezig zijn (bv wel/niet vertegenwoordigers van de Bond en/of bestuurders van de parken). Doel van de workshop is:

a) Het presenteren en aanscherpen van een concept-participatiestrategie
b) Het bespreken van mogelijke werkvormen en middelen

De workshop duurt een dag. Tertium maakt een programma, inclusief werkvormen en verslaglegging. Als er externen bij de bijeenkomst aanwezig zijn, begint de dag met een korte presentatie van de beleidsdoelen van de gemeente op de zes genoemde thema's uit de Uitvoeringsstrategie.

Ad a) Strategie

Dit onderdeel wordt ingeleid door Tertium. Op basis van de eerdere stappen en de krachtenveldanalyse presenteren we een concept-aanpak. Vervolgens gaan we met de groep aan de slag om deze aan te vullen, aan te passen en aan te scherpen.

Ad b) Werkvormen

Voor dit onderdeel geven we een inleiding waarin we verschillende mogelijkheden en middelen presenteren die gebruikt kunnen worden in het participatietraject. De middelen zijn zo gekozen dat ze geschikt zijn om in te zetten op de Volkstuinparken bij het maken van een Plan van Aanpak met input van de tuinders. Voorbeelden van geschikte middelen zijn: (a) bijeenkomsten: werkgroepsessies/ ontwerpateliers / ledenbijeenkomsten (b) inloopspreekuren of interviews, (c) canvas-methode of beslisbomen (d) online / offline enquêtes, (e) dilemma-testen, (f) omgevingsdocumentaire etc.

Met behulp van deze bouwstenen hopen we gezamenlijk te komen tot een beeld van hoe de verschillende Volkstuinen ondersteund kunnen worden bij het betrekken van hun tuinders voor het maken van een Plan van Aanpak. Hierbij zal ook de relatiebeheerder volkstuinen die door de gemeente wordt aangesteld, een rol spelen.

De workshop wordt voorbereid en gemodereerd door 5.1,2,e en 5.1,2,e
5.1,2,e

Stap 4: Opleveren Participatieaanpak

Op basis van de workshop maakt Tertium een voorstel voor de participatieaanpak. Deze bevat een helder overzicht van de participatiestrategie, de vormen en de in te zetten middelen om de besturen van de Volkstuinparken te ondersteunen bij het betrekken van hun tuinders.

TEAM

5.1,2,e (5.1,2,e), 5.1,2,e van Tertium. Hij specialiseert zich in strategische communicatie en burgerparticipatie in de gebiedsontwikkeling en (groot)stedelijk beleid, en leidde participatietrajecten voor diverse overheden. Hij heeft een achtergrond in de journalistiek (o.a. Vrij Nederland en de Volkskrant).

5.1,2,e (5.1,2,e), 5.1,2,e van Tertium. Hij specialiseert zich in burgerparticipatie bij de energietransitie en gebiedsontwikkeling. Als wetenschapper verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en Sciences Po in Parijs. Kerngebieden van kennis: sociale en institutionele systeemveranderingen op het gebied van ruimtelijke planning (omgevingswet), contractvorming, onderhandelen, bestuurlijke sensitiviteit.

5.1,2,e (medior adviseur), politicologe. Zij werkte mee aan verschillende participatietrajecten voor de gemeente Amsterdam, zoals de herontwikkeling van IJplein-West en de uitbreiding van de Zuidas in het Verdi-gebied.

FINANCIEEL OVERZICHT

Stap 1 - Voorbereiding, afstemming, startbijeenkomst en overleg gedurende het traject			
Inclusief deelname aan Factor C sessies (2 x 0,5 dag, met 2 personen) Voorbespreking, voorbereiding, bijeenkomst en verslaglegging. Toegevoegd: overleg en afstemming met de Bond gedurende het traject.			
}}}	Senior adviseur - I	2,5 dagen x 5.1,2,f EUR	5.1,2,f
}}}	Senior adviseur - II	1,5 dag x 5.1,2,f EUR	
}}}	Medior adviseur	2 dagen x 5.1,2,f EUR	
Totaal			**EUR**

Stap 2 - Interviews			
Inplannen, voorbereiden, voeren en verslaglegging 10 interviews, terugkoppeling			
}}}	Senior adviseur	2 dagen x 5.1,2,f EUR	5.1,2,f
}}}	Medior adviseur	4 dagen x 5.1,2,f EUR	
Totaal			**EUR**

Stap 3 - Workshop participatieplan			
Voorbespreking met opdrachtgever, voorbereiding, moderatie en verslaglegging			
}}}	Senior adviseur - I	3 dagen x 5.1,2,f EUR	5.1,2,f
}}}	Senior adviseur - II	2 dagen x 5.1,2,f EUR	
}}}	Medior adviseur	2 dagen x 5.1,2,f EUR	
Totaal			**EUR**

Stap 4 - Opleveren Participatieaanpak			
Uitwerken en oplevering plan van aanpak (inclusief kalender en planning) en bespreken met opdrachtgever			
}}}	Senior adviseur	2 dagen x 5.1,2,f EUR	5.1,2,f
}}}	Medior adviseur	2 dagen x 5.1,2,f EUR	
Totaal			**EUR**

Totaal Stap 1-4 (excl BTW)	5.1,2,f	**EUR**
BTW 21%		EUR
Totaal inclusief BTW	**24.248**	**EUR**